

Przybądź zobaczyć murale
i przeżyć questingowe przygody.

Skarby Dziedzictwa.pl

- radość odkrywania

to program, który polega na ochronie dziedzictwa
kulturowego i historycznego.

Chronimy lokalne dziedzictwo na różne sposoby,
najczęściej w formie questów i murali.

Upamiętniamy nimi ważne wydarzenia i przywracamy pamięć
o bohaterach, już niemal zupełnie zapomnianych.

Jeśli widzisz mural z tabliczką sygnowaną znakiem
„SkarbyDziedzictwa.pl”, to najprawdopodobniej w okolicy
ukryty jest również skarb.

Jego odkrycie umożliwi Ci ulotka questingowa, pełniąc funkcję
mapy-przewodnika. Ulotkę pobierzesz w naszym serwisie
lub w zaprzyjaźnionych instytucjach.

Nie każdy nasz quest jest wizualnie powiązany z murałem,
ale wszystkie questy i murale programu „SkarbyDziedzictwa.pl”
znajdziesz na: www.SkarbyDziedzictwa.pl

W OKOLICY DOSTĘPNYCH JEST:

10 QUESTÓW

9 MURALI

Twórz z nami kolejne questy i murale.

Pomysłodawcą i inicjatorem programu jest:

Jeśli naprawdę podoba Ci się to, co robimy - przekaż darowiznę.
Tvoja darowizna pomaga w tworzeniu nowych questów i murali.

Wsparcie on-line: <https://skarbydziedzictwa.pl/wspieram>

Numer rachunku (IBAN)
PL 66 9096 0004 2004 0072 2407 0005,
Bank Spółdzielczy w Jarosławiu.
Kod SWIFT: POLUPLPR.

Na terenie Gminy Gać, w Białobokach, został udostępniony
w 2023 roku quest „Niezlomny z Białobok”.
Start tego questu znajduje się ok. 3 km od Ostrowa,
przy Szkole Podstawowej w Białobokach.
We wrześniu 2024 roku powstanie kolejny quest
w gminie Gać.

Każdy nasz quest jest bezpłatną, samoobsługową
lekcją historii - gotową do użycia przez 365 dni w roku.

Jeśli chcesz:

- uatrakcyjnić przebieg trasy questu (np. konkursem z nagrodami),
- poznać relacje, które nie zmieściły się w queście,
- dowiedzieć się więcej na temat tego wydarzenia...

to skorzystaj z oferty odpłatnej adresowanej do grup
(np. uczniów szkoły, pracowników firmy)
i zamów przewodnika inicjatywy „SkarbyDziedzictwa.pl”.

Napisz lub zadzwoń:

e-mail: odkryj@skarbydziedzictwa.pl, tel. 508 930 105.

Jeśli chcesz wejść na szlaki questów
w innych zakątkach Polski, to skorzystaj
z największej bazy questów,
naszego Partnera, Fundacji Questingu na:

www.Questing.pl

Niniejszy quest oraz
wiele innych możesz
również przejść
z bezpłatną aplikacją
mobilną Fundacji
Questingu.

FUNDACJA

TRADYCYJNA
ZAGRODA

zaprasza na:

Questing®

„Opowieść o Niosącym
oświaty kaganek”

Quest pieszy

Opowieść o Niosącym oświaty kaganek

CZUWAJ! Witam Cię we wsi Ostrow, Przyjacielu miły!

W podkarpackie województwo żeś przybył,
by przekonać się, iż niewielka miejscowość
ma swych bohaterów i historię domową,
więc opowiem Ci o mnie i o synu moim,
lecz ciekawość, kim jestem, zaspokoisz,
rozwiązując zagadki na trasie napotykanie.

Tak na schodach tutejszej \square \square \square \square \square staniem,

by rozejrzeć się wokół i odnaleźć wnet
w oddali znak drogowy. Na nim cyfry dwie.

Jakie? Wpisz tu \square \square i ku nim ruszaj.

Nieopodal się urodziłem (to wzrusza),
ale nim pokażę dokładnie, uwagę zwróć
na budynek, który mijasz tuż-tuż...

Ten za parkingiem, przy skrzyżowaniu.

To dawna szkoła, co w moim edukowaniu
ma miejsce, bo tu ukończyłem klasy dwie
z wynikiem, który niejednen osiągnąć chce.

Dlatego w Kańczudze naukę kontynuowałem,
choć do niej ponad trzy kilometry miałem!

Mamy wysiłki, bym odebrał wykształcenie,
sprawiły (jak mama to zrobiła, nie wiem!),
że Seminarium Nauczycielskie w Rzeszowie,
zwiększyło o mnie swych uczniów pogłowię.

By matce w opłacaniu internatu pomóc,
zarabiałem lekcjami w niejednym domu...

Gdzie pobliskie pasy, przejdź na drugą stronę

i chodnikiem prowadzącym w górę moment

powędruj, gdyż zaraz za skrzyżowaniem,
na posesji po drugiej stronie masz zadanie:

Za płotem wypatrz tę, co była źródłem
wody dla mieszkańców, czyli \square \square \square \square \square \square .

Tam stał dom, w którym się urodziłem,

a na świat 31 marca 1897 roku przybyłem.

Ojciec Maciej – muzykant – tułał się po świecie,
wyjechał do Ameryki i cóż na to powiecie,

że przepadł, Bóg wie w jakim zdrowiu,
podobno pracując gdzieś w kopalni ołowiu.

Cały ciężar utrzymania spadł więc na matkę
(Przed jej poświęceniem zdejmuję czapkę!).

Jej imię Katarzyna, z domu zaś Chmura,
której wiek dzieciństwa o tyle się nie udał,

że jako dziecko sierotą została i utrzymanie
stało się wyłącznie jej osobistym staraniem.

Pochodziła z Siedleczki całkiem nieodległej,
i to jeszcze opowiem Ci o niej więcej,

że była wielce uzdolniona muzycznie,

dziś powiedzielibyśmy nawet – artystycznie!

Kiedy zostaliśmy z mamą na gospodarstwie sami,
wiedząc, że $\frac{3}{4}$ morgi, jedna krowa nas nie wykarmi,

rodzicielka zdecydowała się na wyjazd do Prus,

za chlebem, a kiedy wróciliśmy tu znów

po 3 latach, okazało się, że w naszej chacie,

w jednej z izb – wiarę dacie –

urządzono szkołę, w której zamieszkała

nauczycielka – Olga Ludwiżanka, która miała

dar przekazywania wiedzy uczniom swym

i taki jej obraz zawsze u mnie miał prym.

Idź dalej, bo zaraz na Twojej drodze stanę...

Tak, na stodołę. Jeden z murali, zwany \square \square \square \square \square \square ,

wyobraża mnie w sąsiedztwie z synem – Janem.

Cóż, nie tylko w moim Ostrowie zostaliśmy bohaterami!

Tymczasem ruszaj dalej, aż Cię zaczniesz mieć

kapliczka przed starą chałupą, po drodze zaś

z dalszych moich przypadków sprawę sobie zdasz...

W Rzeszowie, gdzie do seminarium uczęszczałem,

w 1912 r. działała drużyna harcerska, do której należałem.

Zastępem „Lisków” dowodził wtedy gimnazjalista,

Gdzie to jest?

Ostrow, gmina Gać, powiat przeworski, woj. podkarpackie.

Start questu:

Przed Szkołą Podstawową w Ostrowie, tuż przy wejściu z przodu budynku.

Lokalizacja GPS:

50°00'55.8"N 22°24'43.6"E 50.015496, 22.412099

Potrzebne rzeczy: ołówek. **Czas przejścia questu:** ok. 60 minut.

Jak dojechać?

Zjeżdżając z autostrady A4 na Łańcut albo Przeworsk należy obrać kierunek na Szkołę Podstawową w Ostrowie (gmina Gać). Punktem orientacyjnym widocznym z drogi głównej jest mural (deska) zlokalizowany ok. 150 m od Szkoły Podstawowej. Samochód można pozostawić na parkingu przy budynku Szkoły.

Jak szukać skarbu?

Gra polega na uważnym czytaniu wskazówek zamieszczonych w tekście questu. Twoim zadaniem jest wykonywanie zadań oraz zbieranie ukrytych po drodze liter i cyfr, z których złożysz hasło końcowe. Jeśli rozwiążesz wszystkie zagadki, to odnajdziesz ukryty na trasie skarb.

Źródła wykorzystane do opracowania scenariusza trasy questu:

Quest został niemal w całości opracowany na podstawie fragmentów książki autorstwa Pani Barbary Wachowicz pt. „Rudy, Alek, Zośka. Prawda o bohaterach Kamieni na szaniec” z serii: „Wierna Rzeka Harcerstwa” wydanej w 2016 r.

Pomocniczo korzystano również z opracowania hm. Jana Rolewicza, pt. „Harcistrz Jan Bytnar Rudy”, wydanego „do użytku wewnętrznego” w 1983 r.

Miejsce urodzenia bohatera questu oraz miejsce pierwszej nauki szkolnej (budynek dawnej Szkoły w Ostrowie) zostało wskazane przez członków rodziny zamieszkałych w Ostrowie.

Składamy serdeczne podziękowania Pani Bożenie Szczepankiewicz za inspirację, podzielenie się historią rodzinną i udostępnienie materiałów do opracowania questu.

Opiekun questu: *Skarby Dziedzictwa.pl*

Jeśli na trasie questu widzisz zmiany, które uniemożliwiają jego przejście lub powodują utrudnienia, to bardzo prosimy o ich zgłoszenie:
e-mail: odkrywaj@skarbydziedzictwa.pl
tel. 502 580 070

Realizator projektu: FUNDACJA TRADYCYJNA ZAGRODA

Opracowanie gry terenowej oraz organizację „grywalizacji” inaugurującej trasę questu zawiązujemy donatorom:

Wydanie I. Czerwiec 2024 r.

szesnastoletni Leopold Kula – późniejszy legionista.

A pamiętaj, że był to czas, w którym przez 123 lata Polski nie było na żadnej mapie świata.

Mimo tego, tutaj, w austriackim zaborze skauting tworzy odważny postępowania wzorcowy i swój program głosił:

1. *Poznanie przyrody i zbratanie się z nią.*
2. *dbanie o rozwój fizyczny i kształcenie charakterów.*
3. *stwarzanie pogotowia narodowego.*

Następnie zaciągnąłem się do Związku Strzeleckiego, kształtującego żołnierzy zrywów niepodległościowego.

Jako jeden z pierwszych rzeszowskich strzelców, biorąc udział w szkoleniach z wolną Polską w sercu.

Obawiałem się donosu i wydalenia ze szkoły z tego powodu,

bo wychowawcy nie wyzbyli się wrogości i chłodu wobec Związku Strzeleckiego. Mając 15 lat

uczyłem się strzelania, szermierki, tego, czym zwiad,

jak zorganizowane są wojska zaborców naszych...

Nawet strach przed wydaleniem ze szkoły nie wystraszył!

Podczas takich ćwiczeń zobaczyłem Komendanta, który organizował legiony, by zerwać niewoli sznury.

Mówię o Józefie Piłsudskim, któremu zaprzysiąłem

życie. Widzisz kapliczkę? Resztę później wspomnę.

Kapliczka ma $\frac{9}{14}$ I, $\frac{2}{3}$ II, $\frac{1}{2}$ III, $\frac{1}{22}$ IV. Ile ich jest? $\frac{1}{T}$

A przed Tobą kolejnej poszukiwania test.

Dostrzeżesz jej kształt pod wysokim drzewem

i ruszaj dalej, bo mam informacje dla Ciebie.

1 sierpnia 1914 roku wybuchła wojna światowa.

Zastała mnie na wsi u matki... łzy i słowa

błogostawieństwa na drogę mnie pożegnały.

Miałem 17 lat, a takie wydarzenia się działy!

5 sierpnia z kompanią Lisa-Kuli wyjechałem

do Krakowa, skąd na front z przydziałem...

W końcowej fazie bitwy pod Krzywopłotami,

19 listopada, obca kula bardzo ciężko mnie rani.

Zabrany z pola walki nocą, za trupa uznany,

już na wóz pełen ciał byłem ładowany,

gdy ktoś wyczuł ciepłą rękę oraz puls bijący.

Opatrzony, lecz bez przytomności leżący,

zostałem odwieziony z ciężkim urazem

i obudziłem się na stole operacyjnym w Pradze,

gdzie lekarze zdołali uratować życie moje.

Przeżyłem, ale już bez bohaterskich rojeń,

gdyż do końca wojny jedynie zaliczam

kuracje w Zakopanem, Wiedniu i Cieplicach.

Czy napotkałeś już kapliczkę wspomnianą?

Nie jest zabytkową, lecz pięknie ułożoną

Widzisz? Pośród czerwonych kwiatów, św. Ritę?

Patronkę spraw trudnych i zakonnicę.

Nie przechodząc na drogi drugą stronę,

jestes w stanie dostrzec, jaki płonie

gatunek kwiatów, który wzrok urzekł?

Niechybnie u stóp świętej są to $\frac{1}{15}$ $\frac{1}{2042}$

Ruszaj dalej, wiele jeszcze do opowiadania,

a Ty kolejną kapliczkę masz do odszukania.

Pod koniec I wojny szwankowało mi zdrowie.

Ale kilka miesięcy po odzyskaniu wolności w Krakowie

Henryk Rowid powołał Państwowe Kursy Nauczycielskie,

tam poznałem Zdziszę, którą pokochawszy wielce

pojąłem za żonę w 1920 roku, a losem nauczycieli,

jest mieszkać tam, gdzie Cię obowiązek przydzieli,

więc osiedliśmy z dala od moich stron rodzinnych,

w Niekłaniu Wielkim, rejonie wyżynnym

Gór Świętokrzyskich, by tam pokierować

szkołą (1921–1926), a jak już o tym mowa,

dodam, że w 1921 roku urodził się syn Janek,

a w 1924 córka Danusia. Potem było mi dane

otrzymać szansę (1925) na studia w stolicy,

by Instytut Pedagogiki Specjalnej zaliczyć

(przez Marię Grzegorzewską w 1922 założony),

po ukończeniu, którego zostałem przydzielony

do szkoły ćwiczeń, pierwszej dla dzieci placówki,

specjalnej, leczącej psychiczne i fizyczne urazów skutki.

Szkołą tą kierowałem przez pełnych 10 lat,

zdobываяc uznanie podwładnych i władz.

„Miał dar niezwykły zjednywania ludzi. (...) Założył chór i teatr amatorski, założył spółdzielnię >>Bratnia pomoc<<, Koto Młodzieży Wiejskiej >>Wici<<... Szkoła zaczęła żyć, promieniując dokoła...” – Antoni Telecki, uczeń narratora questu.

„Opiekował się zdolnymi uczniami. Woził mnie na egzaminy do seminarium i tylko dzięki Jego inicjatywie i poparciu – ja zostałam nauczycielką, a mój brat skończył prawo.” – Zofia Grabowska, ponad pół wieku służby nauczycielskiej.

„Przyjacieli młodych nauczycieli, radził nam, dbał o nas...” – Izabela Dabińska, nauczycielka.

Młodzież i dzieci przepadały za moją osobą,

gdyż szanowałem każdą tożsamość młodą.

„Jeździliśmy do Krakowa, Zakopanego, Poznania, nad morze – do budowanej, dopiero Gdyni. Ileż energii i zabiegów to wymagało! Zdobyć fundusze, wieść w daleki świat gromadę niesfornych dzieci z zabitej deskami wsi... Otworzył nam okno na świat. To on – będąc już w Warszawie – pomógł mi kontynuować naukę w gimnazjum, załatwił zwolnienie z opłat, mieszkanie w bursie. Miesiąc cały mieszkalem jako gość u państwa (...)” – Stanisław Poęc, który pomieszkiwał w domu narratora questu oraz dzięki jego pomocy ukończył studia polonistyczne.

1 września 1936 roku otrzymałem nominację na kierownika szkoły specjalnej, a od tego zaczęłam,

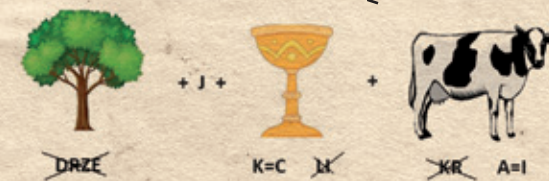
że do dziś istnieje na Mokotowie przy ul. Różanej.

Tam również zapisałem służby karty wspaniałe,

jako ofiarny Polak i pedagog godny uznania.

Spotkałeś już kapliczkę? Lecz chodnika nie zostawiaj!

Poświęcona św. $\frac{21}{41}$ $\frac{16}{43}$ -----, z cegły czerwonej.

Widzisz, co na jej szczycie jest umieszczone?

To znak wiary, czyli srebrny $\frac{25}{18} \frac{19}{28}$...

Teraz przed siebie, nigdzie nie skręcaj, gdyż

masz ujrzeć kościół i podejść ku niemu,

ale nie na drugą stronę. Już mówię czemu.

Otóż tak wychowywaliśmy uczniów i własne dzieci,

aby ducha patriotyzmu w nich rozniecić.

Nasz syn w 1933 roku wstąpił do harcerstwa.

Jego członkowie dawali przykłady męstwa,

gdy w okresie okupacji jako Szare Szeregi

